

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Francišanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste pošiljke. Rokopisov ne vračamo. Telefon ureda. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozemce 80 Din. Posamezna številka 150 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 250 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Naš delovni program.

Široko polje nacionalno-kulturnega in stanovskega dela Poverjenjstva UJU Ljubljana na podlagi nove smeri. — Idejna baza in pokret slovenskega učiteljstva. — Z novo orientacijo je dvignjen tudi pozitiven pravec nacionalnega in kulturnega delovanja učiteljstva. — Nacionalni pravec organizacije se zrcali v naslonu njene smeri na interese večine naroda, t. j. v prvi vrsti na potrebe in zahteve podeželskega šolstva.

[Poročilo Josipa Ribičiča za sejo širjega sosveta v Celju, 2. februarja 1927.]

Na VI. pokrajinski skupščini v Celju v l. 1926., je večina slovenskega učiteljstva instinktivno čutila, da zahtevajo novi časi novih smeri in novih duhovnih sil. Instinktivno je spoznala, da je treba preločiti s tradicijo, ki je operirala z meglenimi in nejasnimi, za življenske interese stanu in šole kvarnimi cilji, ter idejno sprejela novo smer v organizaciji.

Beograjski kongres pa je pokazal, da je bilo v tem našem instinktu zdravo jedro; kajti nikdar še ni duhovna sila slovenskega učiteljstva tako triumfirala kot v Beogradu. Če tudi v manjšini, se je naša teza ne le uveljavljala, ko so se določevale skupne smeri jugoslovenskega učiteljstva, ampak je celo stala v centru vsega idejnega utrjevanja. Za konstatcijo, da stoji temelj, ki smo si ga postavili letošnjega leta v Celju, na trdni in zdravi podlagi, je ta uspeh velik dovolj.

Po beograjski skupščini se je vse naše delo koncentriralo v to, da ta zdrav instinkt slovenskega učiteljstva postavimo na realna tla, ga učvrstimo in mu damo žive vode. Trenutno navdušenje smo hoteli izpremeniti v stalno in neomajno prepričanje. Zato so bile debate o novi smeri neobhodno potrebne, kajti mi nečemo dati nerazsodne mase, ki jo vsaka nasprotna masa preorientira v nasprotno smer in ki jo je treba držati z raznimi drobtinami dvomljive vrednosti; mi nečemo biti poveljniki zafrontarskih junakov, ampak postati hočemo vsi enakovredni boritelji resnice in pravice v prvih bojnih vrstah. Žal so naše delo ovirale razne tožbe in spori, ki vzbujajo sumnjo, da so bili insecirani iz vzroka, da bi bilo poverjeništvo prisiljeno pasti v brezdelje.

In kakor smo zavrgli vse nejasne pojme s svojega grba in s svojih zastav, tako moramo točno in vsebinsko precizirati novo idejno smer.

Zastopanje skupnih stanovskih interesov.

V središču vsega organizacijskega dela postavlja nova smer z vsem povdorkom zastopanje stanovskih interesov. Z uspehom pa lahko zastopa svoje interese le oni, ki ima občepriprano moč in poverilnico za to. Končni uspeh je zagotovljen onim, ki imajo ne le številčno, ampak tudi duhovno enotno ter odločno maso za seboj.

V tem zaznamuje naša organizacija že lepe uspehe: »Slomškova zveza« je likvidirala in njeni člani se učlanjajo v naših okrajnih društvih. In ne bo dolgo, ko bodo tudi tisti, ki se ne morejo otresti bratomornih tendenc, inficiranih po mentalitetah dnevnih strankarske politike, in ki so se v zadnjem času iz načelno meglenih vzrokov odcepili od nas — ne bo dolgo, ko bodo tudi ti spoznali svoje podrejeno stališče v javnem življenju. Čas in bodoče prilike jih bodo prisilile, in naša poštenost jim bo uravnala pot, da jim bo lahko priti. In ko bodo prišli, bo to najlepši dan v zgodovini naše organizacije, posebno še zaradi tega, ker bodo s tem dnem prenehala nepotrebna in za razvoj naše organizacije kvarna prerakanja, od katerih ima korist le tretji.

Ko se bo to zgodilo, ne bo treba več tako pogostoma povdarjati, da nam je v organizaciji dobrodošel vsak stanovsko zaveden tovariš. Dokazano bo, da v praksi tudi izvajamo, kar trdimo v teoriji. In madež neiskrenosti ne bo nikdar več onečal organizacije.

Stanovska vzgoja za medsebojno stanovsko toleranco.

S to formalno združitvijo pa naš cilj še ni dosežen! Tej naši zunanji obliki moramo dati tudi notranjo poglobitev! Nele, da morajo okrajna društva pozvati vsako leto neveljano učiteljstvo v svoje vrste, treba bo najti sredstva, da se člani vzgoje za skupni boj ter navajajo k medsebojni stanovski toleranci. Ljubezen do stanu in šole nam mora biti vodnica, vera v lastno moč pa kit, ki nas bo vezal.

Enotna fronta vseh kategorij učiteljstva.

Enotna pa bo postala fronta vsega učiteljstva šele takrat, ko se strnejo vse veje učiteljskega stanu v eno. Meščanskošolsko, srednješolsko in univerzitetno učiteljstvo

ima v splošnem iste potrebe in ista stremeljenja kot mi. Sile z istimi interesi se morajo združiti v prosopeh stanu in šole, ki je povsod enako potrebna reorganizacija. V tem oziru so se že storili prvi koraki in simpatični sprejem našega stremeljenja kaže, da ni daleč čas, ko se bo tudi to uresničilo. Teda se bo pravi stanovski in šolski boj šele pričel. Zmaga v tem boju bo učiteljska, kajti pred tako mogočno falango se bodo morali ukloniti vsi, ki si domišljujejo, da imajo pravico rezati nam kruh in določevati usodo našega šolstva, če so v to poklicani ali ne. Škarje in platno bo padlo iz rok na sto strani obzire jemajoče dnevne politike v roke strokovnjakov, ki bodo uživali naše zaupanje.

Skupen boj z ostalim državnim uradništvom.

Velevažna je tudi združitev vseh kategorij državnega uradništva v »Zvezi državnega uradništva«. Ta združitev, katere ideja že rodi lepe sadove, se bo najbrž še prej realizirala nego stanovska, ker ima le en konkreten cilj: izboljšanje in varovanje socialnih interesov državnega uradništva.

Opredelitev do drugih organizacij.

Kakor postavlja nova smer stanovske interese v ospredje vsega organizacijskega dela, tako se tudi jasno opredeljuje napram organizacijam kulturno-političnim, nacionalno-borbenim, pedagoško-strokovnim in drugih smeri. In ker smo kot stan integralen del narodove celote, je jasno, da imamo ne le pravice, ampak tudi dolžnosti v stanovski organizaciji zastopati občenarodne interese, ki so obenem tudi naši ker vršimo važno in potrebno družabno funkcijo.

Jasna opredelitev delokroga stanovske organizacije, točna ugotovitev, katere so njene sekundarne in katere naloge sploh ne sodijo v njen delokrog, smatramo kot važen pogoj uspešnega njenega udeleževanja. Ta opredelitev nima namena klasificirati razne naloge, ki se opravičeno ali ne nalagajo stanovski organizaciji, po njih časovni ali trajni važnosti in pomembnosti. Uvaževati hoče le princip delitve dela, ki zahteva, da rešujemo v stanovski organizaciji predvsem one naloge, za katere je ta v prvi vrsti poklicana, in ki jih druga organizacija ne more vršiti. Nalog, ki le posredno zadevajo naš stanovski interes, se bomo dotaknili šele v drugi vrsti.

Katere naloge spadajo v delokrog naše organizacije.

Pri tem pa se dobro zavedamo, da je nemogoče ločiti obči šolsko-kulturni in narodni interes naših stanovskih interesov; kajti ravno v tej nerazdružnosti naših stanovskih in občenarodnih interesov je moralna sila naših zahtev. Mogoče pa je dognati, katere naloge so stanovski organizaciji bližje, katere dalje, katere naloge so skupne celemu stanu, katere ne, katerih nalog se stanovska organizacija lahko z uspehom loti, katerim pa ne more biti kos. Neekonomsko delitev dela in nekaka pomožna natrpanost nalog, ki se vsled svoje abstraktne vrednosti ne dajo doseči, vpliva kvarno še na druge stvarne naloge in jim daje vtis neresnosti.

Pedagoško-didaktična izobrazba učiteljstva spada gotovo v delokrog stanovske organizacije, vendar ne kot prvenstvena naloga v tem smislu, kot si jo stavlja n. pr. »Slov. Šol. Matica« ali »Pedag. krožek v Mariboru«.

V okvir njenega delokroga bo spadalo podpiranje vseh stremeljenj v tem pravcu, radi njih pa ne bo smela zanemarjati bližnjih svojih nalog in ciljev.

Z vso vsemu pa se bo moralo zmožno članstvo lotiti reorganizacije naše »Šolske Matic«, ki bo morala postati ognjišče našega šolsko-kulturnega in pedagoškega udeleževanja. Sedež Matic bo treba prenesti tja, kjer je največ šolsko-kulturnih in pedagoških delavcev. Vsi člani izvršnega odbora pa bodo morali bivati v kraju, kjer se bo sedež Matic nahajal.

Velevažno šolsko-kulturno nalogo vrši »Pedagoški krožek« v Mariboru. Organizacija je dolžna podpreti ga, da se razširi

njegov delokrog in vpliv. Postati mora žarišče našega udeleževanja v tem pravcu.*

Šolski program.

Poleg skrbi za pedagoško-praktično izobrazbo učiteljstva je dolžnost organizacije, da posveča največjo pozornost vsem vprašanjem šolsko-organizatoričnega značaja, t. j. vprašanjem šolske zakonodaje in uprave. Tu odločujejo v veliki meri politični vplivi, a kljub temu ne more nihče razrešiti organizacije njene naloge.

Tu bo naš boj najbolj zadel v živo.

Za pripravo tega boja pa je nujno potrebno, da si ustvarimo svoj velikopotezni šolski program, ki bo dal našim stanovskim zahtevam šole moralni temelj in upravičenost.

Ta naš šolski program zagovarjamo povsod, in povsod stopimo zanj v boj! Treba bo dovesti članstvo do tega, da bo politična stranka, kateri pripada, ta program akceptirala in ga zagovarjala na pristojnih mestih. Na mesto osebnih in za skupnost premnogokrat kvarnih nagrad našega politično-strankarskega udeleževanja naj stopijo splošne in skupne koristi.

Tudi napram vzgojno-prosvetnemu delu učiteljstva med narodom je razmerje organizacije isto, kot napram njegovim pedagoško-didaktičnim stremeljenjem.

Docela zgrešena bi bila vsaka namera organizirati in voditi prosvetno izvenšolsko delo učiteljstva potom stanovske organizacije.

Ne glede na to, da bi pri takih širokih nalogah trosila na vse strani svoje sile, je dostikrat tudi nemogoče v načelnih vprašanjih, kakor so prosvetni, učiteljstvo zediniti za eno smer, bilo bi pa tudi neekonomsko, ako bi se učiteljstvo samostojno lotevalo nalog, za katerih reševanje je potrebno skupno delovanje vse inteligence in vseh prosvetnih faktorjev.

Imeli smo svoj centralni prosvetni odsek in še imamo okrajno-društvene prosvetne odseke.

Prvi je ukinit svoje delovanje, drugi povečini životarijo. Znak, da nimajo v sebi življenske sile. Izvenšolsko delo učiteljstva ni prav nič odvisno od teh odsekov, se ne ravna po njegovih smereh in je kvečjemu po teh odsekih kontrolirano, kar bi pa ne smela biti njihova naloga.

Prilike so pri nas take, da ni mogoče prijeti za nobeno prosvetno delo med narodom, ne da bi se kulturni delavci obenem politično ne opredelili. S tem je jasno izrečeno podrejeno mesto kulturnega delavca tam, kjer bi moralo biti vodilno. Tudi tu bo treba še temeljite vzgoje.

So pa gotove panoge prosvetnega dela, ki jih vsi drugi javni činitelji zanemarjajo in za katere je učiteljstvo v prvi vrsti poklicano, n. pr. vzgoja šolihodrasle mladine, ki je prepuščena skoroda povsod sama sebi. Tu bo organizacija storila lahko koristno delo, v kolikor ji preostaja sil. V splošnem pa veljaj tu načelo, da se organizacija omejuje v glavnem na vzgojo svojega članstva k podpiranju vseh akcij, težajev za tem, da usposobi učiteljstvo za javen nastop in javno delo.

Tista redka okrajna društva, ki v svojih prosvetnih odsekih vrše to nalogo, uspevajo, ona, ki so si zadala širji delokrog, stoje tam, kjer so začela.**

Imenovani tečaji naj se ne uvajajo povsod hkratu, ampak najprej tam, kjer so preizkušeni delavci za to. Šele ko se bodo pokazali sadovi pri enem društvu, naj se v delo pritegnejo postopoma še druga društva.

Ko si torej gradimo svoj delovni program, smo si v svesti, da stanovska organizacija ni nobeno pedagoško-strokovno ali prosvetno društvo, ampak politična borbeno organizacija za uveljavljanje stanovskih ciljev in težajev, ki pa rešuje tudi gotove šolsko-organizatorične in v omejenem obsegu tudi pedagoško-strokovne in prosvetne naloge, v kolikor s tem neposredno ali posredno služi skupnim stanovskim ciljem in zahtevam.

Na iniciativo poverjenjstva in pod vodstvom tega krožka se priredi letos prvi počitniški tečaj v Mariboru s pedagoško praktično smerjo. Vse članstvo mora s svojim vplivom poskrbeti, da se, posebno mlajše učiteljstvo, tečaja v čim večjem številu udeleži. Tako bo pognala iz našega dela nova veja, ki bo vzela vse nadaljnje delo v tem oziru v svoje roke in delo se bo praktično ekonomsko porazdelilo.

Tudi posamezna društva se bodo zaprejš morala bolj brigati za vzgojo svojega članstva. Kazalo bi, da se v njih odločno odpirajo tečaji, kjer bi se obravnavali narodno-gospodarski, prosvetni in socialni problemi.

GLAVNE TOČKE DELOVNEGA PROGRAMA ZA BLIŽNJO DOBO.

Uvažujoč vse momente, ki so merodajni za uspeh in vpliv naše organizacije v javnem življenju, prihajamo pri izgradnji svojega programa za bližnjo dobo do sledečih glavnih točk:

Administracija.

Aktivnost organizacije je v mnogi meri odvisna od elastičnega notranjega ustroja in brezhibnega delovanja administracije, od čim tesnejših stikov društev s poverjenjstvi in poverjenjstev s centralo, toda brez kakega birokratičnega centralizma, ki bi društvom in poverjenjstvu jemal možnost lastnega iniciativnega dela. To je problem ekspeditivne administracije, praktičnega poslovnika in modernih, širokogrudnih, razmeram prilagojenih pravil.

Predvsem je treba glavni poslovnik izpremeniti z razvojem časa, izdelati k glavnemu poslovniku pravilnike za nadzorni odbor, častni sod in druge pravilnike, ki jih predvideva glavni poslovnik. Poslovanje naših društev tudi ni brezhibno, zato je treba poslovnik tudi zanje, ki bo uredil in odpravil nedostatke, ki so se doslej opažali.

Gospodarske organizacije.

Važen pogoj za uspešno delovanje organizacije in za realizacijo raznih njenih smotrov je trdna gmotna osnova. To je predvsem problem naših gospodarskih organizacij, ki morajo postati najjačja opora stanovski organizaciji.

Za dobro gospodarstvo je izpolniti organizacijo z dobrim, v resnici poslujočim gospodarskim odsekom, poslovníkom poverjenjstva in dobrim poslovnim redom nadzornega odbora. Urediti je treba tudi dolžnosti in poslovanje blagajnikov okrajnih učiteljskih društev in zaupnikov na šolah, kar naj uredi poslovnik okrajnih učiteljskih društev.*

Vzgoja k stanovski disciplini in zavesti društvene zavednosti.

Notranja borbenost in zunanja udar na sila organizacije sta v najtesnejši odvisnosti od trdne stanovske discipline in stanovske zavednosti članstva. V teh je moralna hrbenica organizacije. Obstojata torej za naš nujno vprašanje, kako dvigniti pravo tovarištvo in stanovsko moralo v naših vrstah.**

Kooperacija stanovskih organizacij.

Brez kooperacije s stanovskimi organizacijami drugih kategorij učitel. in ostalega uradništva smo prešibki, da bi trajno in z uspehom odbijali napade na naše priborjene pravice in uveljavljali svoje zahteve. Morda je trenutno naše najbolj pereče vprašanje, kako organizirati skupen nastop v obrambo naših pravic.

Vzgoja članstva k politični zrelosti.

Vzgoji članstva k politični zrelosti, samostojnemu mišljenju, k stvarnemu delu in realnemu pojmovanju njegovih nalog, kakor tudi k pravi svobodomiselnosti in duhovni strpljivosti bo treba posvečati več pozornosti kot doslej. Vsa ta prizadevanja bo treba spraviti v sistem. A še prej je treba, da je članstvo na jasnem o nalogah, programu in idejni osnovi organizacije same.

Potrebno je, da razmišlja o vseh aktualnih političnih, kulturnih, nacionalnih in socialnih problemih in stremeljenjih in si ustvarja o njih svojo lastno sodbo. Učitelju kot vzgojitelju je vzgoja najvažnejših lastnosti svobodomiselnega državljana bolj potrebna nego komurkoli.

Ker organizacija ne sme usiljevati članstvu gotovih nazorov, je obravnavata te probleme svobodna in neobvezna — zato pa nič manj potrebna. Zato bi bilo priporočljivo, da bi poverjenjstvo izdajalo ceno »Politično knjižnico« s poljudnimi kratkimi razpravami, ki bi lahko služili kot osnova in pripomoček za referate in debate pri društvih in njihovih tečajih.

Zelo občutni potrebi bi tudi ustregla knjižnica za prosvetne delavce, ki bi v poljudni obliki dajala navodila za vse panoge vzgojnega in prosvetnega dela na kmetih. Nimamo za enkrat nobene organizacije, ki bi nas hotela razrešiti te naloge.

Šolsko-politični program.

Najobsežnejše poglavje našega stanovskega programa je naš šolski, odnosno

* Da se to doseže, naj se čimprej sestanejo blagajniki okrajnih društev v dveh ali treh centurijah obeh oblasti, kjer prejmejo natančna navodila od glavnega blagajnika poverjenjstva v Ljubljani in se porazgovorijo o poslovníku.

** Z uvedbo prisotnosti članov poverjenjstva pri društvenih zborovanjih se je v tem oziru že napravil korak naprej. Treba bo pa še vztrajnega vzgajanja in novih pozitivnih ukrepov.

šolsko-politični program. V tem programu mora najti svoj izraz idejno stremiljenje učiteljstva, v njem se mora zrealiti naše razumevanje težnj in potreb naroda, njegovih kulturnih, gospodarskih in socialnih prilik ter naše razumevanje velikih vprašanj narodove bodočnosti.

Takega programa z veliko koncepcijo in globljo idejno utemeljitvijo danes nimamo, nima ga nihče pri nas v državi, nobena učiteljska ali kulturna organizacija, nobena politična stranka. Diletantski in reakcionarni so sedanji način reševanja naših šolsko-organizatoričnih nalog, ko se kujejo zakoni in izdajajo naredbe za posamezne kategorije šol, ne da bi se bil zgradil prej kak skupen temelj in se ugotovili medsebojni odnosi teh šol in brez ozira na socialne potrebe in na razmere v posameznih delih države.

Pri ustvarjanju svojega šolskega programa moramo imeti v vidiku celotno šolstvo, izhajati pa moramo iz domačih potreb in ne slepo posnemati in prenašati k nam tujč forme in uredbe.

Načelni vidiki za izgradnjo našega šolskega programa, kateri so skupni vsemu učiteljstvu, pa so:

a) Pri šolski zakonodaji se mora poleg pedagoškega v čim večji meri upoštevati socialni moment. V ustroju šolstva mora priti do izraza princip, da morajo vse šole biti čim bolj dostopne učežljivi mladini iz vseh slojev naroda. Treba bo n. pr. olajšati učencem prehod iz ene vrste šol na drugo in ustvariti take tipe šol, kjer bo navedena in zrejša podeželska mladina v krajši dobi dosegla cilj sedanjih srednjih šol.

b) Naloga šole je, da dvigne splošni kulturni nivo naroda, da izenačuje prevelike razlike v izobrazbi posameznih slojev, da zbija latentne sile v narodu in jih usmerja v produktivno smer in tako narod usposablja za reševanje velikih svojih zgodovinskih nalog. Ne more pa biti njegova naloga, da ustvarja na eni strani inteligenčni proletarijat brez sposobnosti za samostojno produktivno delo — tedaj parazite na državnem telesu — na drugi strani pa zanemarija vzgojo širokih slojev kmetijskega naroda in tako duhovni prepad med posameznimi sloji naroda pogloblja in širi.

c) Uveljaviti se mora vsaj do neke mere demokratično načelo, da je država dolžna skrbeti v enaki meri za izobrazbo kmetijske kot mestne mladine, da se polagoma mora državni izdelek za šolanje posameznega mestnega in kmetijskega otroka izenačiti in da mora prenehati sedanje stanje, ko izdaja država v nekaterih pokrajinah za šolanje poedinega mestnega otroka do 50-krat toliko kot za poedinega podeželskega.

č) Organizacija mora obrniti svojo glavno pozornost podeželski šoli, ki služi 90% naroda kot edino izobraževališče. Obmejno šolstvo naj bo pri tem še v posebni meri deležno njene skrbi.

Zborovanje predstavnikov slovenskega učiteljstva v Celju.

(Seja širjega sosveta poverjeništvu UJU Ljubljana, dne 2. februarja 1927 v Celju.)

(Konec.)

Proračun za dobo od 1. januarja do 30. junija 1927.

Blagajnik pov. UJU tov. Grum je poročal o proračunu poverjeništvu, ki ga je sprejela pokrajinska skupščina v Celju. Utemeljeval je posamezne postavke, za katere je nujno potrebna izprememba v okvirju dovoljenega kredita in brez zvišanja članarine. Širji sosvet je predlog odobrila proti naknadni odobritvi skupščine.

Pri posameznih postavkah se je vnela večja debata v personalnem in stvarnem oziru glede dela, ki spada v področje, za katero so se odobrili krediti.

Predlogi.

1. Okrajno učiteljsko društvo za Ljubljansko okolico je stavilo dva predloga, ki zadevata Učiteljsko tiskarno in »Edinstvo«. Oba predloga sta bila sprejeta in je bilo dano zadevno pooblastilo ožjemu sosvetu in poverjeništvu.

2. Kočevsko učiteljsko društvo je stavilo predlog, da se priredi v glavnih počitnicah socialno izobraževalni tečaj po možnosti v Ljubljani in v Mariboru. Obravnava naj bo vse panoge socialnih in narodno-gospodarskih ved. — Predlog je bil soglasno sprejet z dostavkom, da naj poverjeništvu takoj naprosi v tem oziru Pedagoški krožek v Mariboru za sodelovanje in se da tečaju tudi socialno pedagoški značaj.

Predlog istega društva glede »Edinstva« se stavi z dnevnega reda z ozirom na predpoldanski sklep o sanaciji gospodarskega stanja.

3. Laško učiteljsko društvo je stavilo protestni predlog glede premeščanja tov. Möderndorferja, o čemer se je pojasnil položaj.

Drugi predlog tega društva se je tikal Učiteljskega konvikta, da naj člani poverjeništvu prirede v svojih službenih krajih zbirke v prid Učit. konviktu, oziroma prireditve. Doneski naj se izročijo društvenemu blagajniku. Društvo pa naj pozove pomožno akcijo in odbor konvikta, da se združita, na kar se bo nabrana vsota nakazala.

Tretji predlog poziva poverjeništvu, da naj poskrbi za novo izdajo staleža za leto 1927.

4. Kamniško učiteljsko društvo je predlagalo, da pošlje vsako okrožje pov. UJU

d) Težišče izobrazbe kmetijske mladine se mora prenesti na zrejšo dobo. Dokler prepuščamo kmetisko mladino po dovršenem 14. starostnem letu njeni usodi, ostane vprašanje izobrazbe kmetijskega naroda nerešeno, odprto. Vprašanje nadaljevalnega šolstva in splošne in strokovne izobrazbe zrejših kmetijske mladine mora biti predmet najresnejšega proučevanja v naši organizaciji. Naša podeželska šola mora postati žarišče vsega kulturnega življenja na deželi in učitelj centralna osebnost v kmetiskem narodu. Učitelj na deželi mora postati iz osnovnošolskega učitelja pravi narodni učitelj. Usoda našega stanu je najtesnejše združena z vprašanjem podeželskega šolstva in je ravno podeželski učitelj poklican, da pribori vsled svojega izrednega položaja celumu stanu boljšo socialno in gmočno pozicijo.

e) Da pa bo učitelj sposoben za izvrševanje svoje prosvetne misije na deželi, mora dobiti popolnoma drugačno in temeljitejšo izobrazbo kot je sedanja. Bodoče učiteljsko izobraževališče mora postati oni idealni zavod, kjer se bodo najresneje proučevala vsa eksistenčna vprašanja narodova; postati bo moralo prava narodna univerza, kjer bo dobival naš učiteljski naraščaj po dovršeni srednji šoli in po predhodni strokovni praksi na vzorni osnovni šoli vso izobrazbo, ki ga bo usposabljala, da bo vodil vse izobraževanje, splošno in strokovno naše podeželske mladine tudi po dovršeni osnovni šoli.

* * *

Potrebno bi bilo ustanoviti odbor ali krožek za proučevanje problemov podeželskega šolstva, ki bi stal v tesnem stiku s podeželskimi učiteljskimi društvi. Vsa podeželska učiteljska društva naj se pečajo s tem vprašanjem.

Naš šolski program mora biti uspeh skupnega dela vsega učiteljstva, zasnovan mora biti na praktičnih izkušnjah in na globokem pojmovanju narodovih potreb in naših velikih nacionalnih nalog.

* * *

A nele šolski program, ampak ves naš delovni program sploh mora sloneti na bazi skupnega dela vsega učiteljstva. Ne iniciativa, ne nje izvršba se ne sme prepuščati par osebam, ki so slučajno na čelu preorientirane organizacije. Treba bo temeljitega skupnega dela vseh in vsakega, ako nočemo, da ostanejo vsi programi le kos papirja.

Zaradi tega je nujno potrebno, da sodelujemo vsi že pri izgradbi našega programa.

Pozvati je vse članstvo (glej sklep seje širjega sosveta spodaj), da pove svoje mnenje o posameznih točkah tega programa, da se spopolni in precizira. Takim potom izdelanemu in do potankosti izluščnemu programu, usmerjaj potem poverjeništvu svoje delo!

samo po enega delegata na državno skupščino UJU — zaradi stroškov. — O tem se je razvila daljša debata, na kar je predsednik po stvarnih pojasnilih začasno predlog umaknil.

5. Marenberško društvo je predlagalo ustanovitev obrambnega fonda s področno utemeljitvijo in formulacijo glede upravljanja tega fonda. — Povdarjalo se je, da so žal vse take institucije zelo diskreditirane in bo treba mnogo sil, da se zaupanje članstva zopet dvigne. — Sklene se predlog izročiti okrajnim društvom v razpravo.

7. Logaško društvo je stavilo sledeči predlog, ki je bil v celoti sprejet:

Ministerialna naredba za izvolitev prisednikov v ocenjevalno komisijo pri predsedniku poglavarju in pri velikem županu določa, da volijo prisednika v ocenjevalno in namestitilno komisijo pri velikem županu prisedniki v srezih iz vrst učiteljstva, ki je nameščeno na sedežu oblasti.

Učiteljstvo sicer pozdravlja tozadevno naredbo, vendar pa se z omejitvijo, da mora voliti za prisednika po svojih zaupnikih tovariših, ki je na sedežu oblasti, ne strinja, ker se s to naredbo vliče načelo demokracije in ker so učitelji volilci prikrajšani v svoji pasivni volilni pravici.

Zahtevamo, da se naredba izpremeni v tem smislu, da voli tudi prisednika v oblastno ocenjevalno komisijo celokupno učiteljstvo iz svojih vrst svobodno kakor spozna samo potom svoje organizacije za dobro brez omejitve z ozirom na sedež.

Prav v istem smislu naj se izpremeni sedaj veljavna naredba glede zastopnika učiteljstva v komisijo za nameščanje ter v disciplinsko komisijo.

Delovni program pov. UJU.

O delovnem programu je na kratko poročal tov. Ribičič, ker ni bilo več časa iznesti celotno poročilo.

Širji sosvet je sklenil objaviti celotno poročilo v »Učit. Tovaršu«, da o njem razpravljajo okrajna učiteljska društva, ki naj takoj sestavijo ankete za proučitev delovnega programa. Te ankete imajo potom svojih društev predložiti do 15. marca t. l. poverjeništvu predloge glede izpolnitve delovnega programa. Ozirajo naj se pa le na izvedljive točke za bližnjo bodočnost.

Šolski zakon.

Tudi referat o temeljnih načelnih stališčih k vprašanju šolskega zakona je zaradi pčlega časa moral izostati. Tovariš Mencin je predlagal, naj poverjeništvu takoj skliče anketo, ki bo proučila zadnji projekt zakona, ki je predložen Narodni skupščini. Anketa naj izdela izpreminjvalne predloge in utemeljitve, ki naj se pošljejo vsem zastopnikom parlamentarnih skupin v šolskem odboru in izvršnemu odboru UJU.

V anketo so bili predlagani tovariši: Vauda, Mencin, Dimnik, Hočevan, Polak in Dolgan.

(Anketa je delovala od 12. do 16. t. m. in je dovršila svoje delo. Poverjeništvu je že izvršilo ta sklep in razposlalo predloge poslancem in Izvršnemu odboru UJU.)

Skupno delo učiteljstva z ostalim državnim uradničtvom.

Tov. Dimnik je le na kratko poročal o nalogah učiteljstva napram Zvezi državnih nameščencev.

Č. V.:

Finančni zakon za leto 1927/28. in visoke pedagoške šole.

V avstrijski šolski zakonodaji se je že od leta 1869. jasno videla borba različnih kulturnih naziranj za oblast nad šolo.

Prva doba nam je dala za tedanje čase visoko učiteljsko izobrazbo in nas rešila cerkvene hierarhije.

Z rastočo močjo reakcije je prišlo noveliziranje šolskega zakona leta 1905., ki je poslabšalo naš položaj. V teku zadnjih osem let vidimo podobno sliko v razvoju našega šolstva.

Nacionalna osvoboditev je tudi slovensko učiteljstvo dvignila k novemu položju v borbi za osamosvojitve šole in njene odvisnosti od raznih režimov. V tej borbi sta prišli do izraza dve glavni zahtevi. Prvič, dajte učiteljstvu večje strokovne izobrazbe, da s tem dobi potrebno podlago in ugled za svojo visoko misijo med narodom, drugi osvobodite šolstvo političnih vplivov, ker ono mora služiti vsemu narodu in državi, ne pa posameznim strankam!

Delo za doseg te ciljev bi bilo veliko lažje, če bi imela naša centralna šolska uprava kak stalen prosvetni program, a vse kaže, da takega programa ni in se dela vse od slučaja do slučaja po trenutnih potrebah in željah, vladajočih političnih strank.

K uresničenju prve gornje točke naj bi pripomogla ravno Višja pedagoška šola, opremljena z vsemi pomožnimi sredstvi kakor knjižnicami, instituti za eksperimentalno pedagogiko, poskusnimi šolami itd.

V prvi vrsti se je res ustanovila iz praktične potrebe, da nam daje sposobne učitelje za meščanske šole, a v drugi vrsti naj bi bil to zavod, kjer bi se novejša metodika načela in pedagoška stremiljenja praktično preizkusila in kot preizkušena razširila po državi. Ima pa pedagoška šola še drugo važno nalogo. Vse naše šolstvo se je razvilo počasi iz gospodarskih in kulturnih potreb ter se vedno bolj diferenciralo. Vsaka vrsta šol ima tudi svojo zaskonsko osnovo, ki nimajo med seboj nobene organske zveze. Žal, da se pri sedanjih šolskih zakonskih projektih ta pogrška ponavlja in se predlagajo osnutki zakona za razne kategorije šol popolnoma ločeno, kakor bi ne imeli eden in isti namen, urediti vzgojo mladine. Ravno Višja pedagoška šola s svojim proforskim zborom in svojimi slušatelji učitelji naj postane vez med vsemi vrstami šol od ljudske do vseučilišča.

Vsa naša prosveta bi morala sloneti na točno in za daljšo dobo izdelanem programu. Toda pri nas se menjajo prosvetni ministri kakor vreme in z njimi tudi prosvetni programi. To se najbolj vidi na razvoju naših Višjih pedagoških šol.

Leta 1919., v času ko je bil g. Roje prosvetni poverjenik za Hrvaško, se je v Zagrebu osnovala Višja pedagoška šola na podlagi dobro premišljenega prosvetnega programa, kakor je to zahtevala tedanja zgradba celega našega šolskega sistema.

Leta 1920. se je ustanovila Višja pedagoška šola v Beogradu in so bili že tedaj nastavljeni profesorji in rektor ter so prejeli plače, a odprla se je šele leta 1924., ko je bil g. Korošec prosvetni minister. Kaj je bilo vzrok, da se ni prej odprla, ne moremo tu razpravljati. Leta 1923. v jeseni je prišel ukaz, da se obe Višji pedagoški šoli zapreta, čeravno beograjska še odprta ni bila; vendar se je ta ukaz kmalu preklinal in je v šolskem letu 1923/24. zagrebška Višja pedagoška šola mirno delovala dalje. Samo iz Slovenije ni bilo v tem šolskem letu nobenega slušatelja, čeravno je bilo več prosilcev.

S čl. 96. finančnega zakona za leto 1925/26. je bil pooblaščen prosvetni minister, da se višja pedagoška šola razširi na štiri leta ter se je na podlagi tega zakona odprla s tekočim šolskim letom tretji letnik v Zagrebu in v Beogradu.

Interesantna pa je zgodba o tekstu gori imenovanega člena v finančnem zakonu. G. Radič, tedanji prosvetni minister, je predlagal v finančnem odboru in v plenu skupščine je bil tudi sprejet sledeči

Širji sosvet je sklenil, naj referent celoten referat objavi v »Učit. Tovaršu«.

Društva naj izvedejo svoje sklepe ter naj izvrše pristop k Zvezi državnih nameščencev s tem, da redno pobirajo 10 mesečno članarino à 1:20 Din od člana, ki naj jo nakažejo pov. UJU, da jo odkaže Zvezi državnih nameščencev.

Prihodnja pokrajinska skupščina.

Glede kraja, časa in dnevnega reda za prihodnjo pokrajinsko skupščino je dal širji sosvet pooblastilo ožjemu sosvetu, da sam sklepa o tem in odredi potrebno.

Sklep.

Poverjenik Andrej Skulj je zaključil sejo širjega sosveta, ker so člani morali oditi na vlak. Njegove iskrene besede so našle buren odmev in odobravanje med člani.

Tako je končala prva seja širjega sosveta novega poverjeništvu v največji stvarnosti in v najlepšem tovarištvu ter v pozitivnem delu za blagor šolstva in učiteljstva.

tekst: »Minister prosvete se pooblašča, da sme razširiti skladno s čl. 94. ustave z delno izpremembo uzakonjene uredbe o Višji pedagoški šoli z dne 30. avgusta 1920 Višji pedagoški šoli v Zagrebu in Beogradu (v visoke pedagoške šole s činom univerzitetne fakultete) na štiri letnike namesto treh letnikov, doslej predpisanih s členom 3 omenjene uredbe in da sme odrediti do poznejše posebne zakonske ureditve za ti visoki šoli na predlog njiju učiteljskih zborov in z odobritvijo ministrskega sveta vse, česar je treba.«

V »Službenih Novinah« od 31. marca 1926, štev. 72 pa je bil tiskan finančni zakon za leto 1926/27. in člen 96 s tekstom, v katerem so bile izpuščene besede, ki so zgoraj v oklepaju. Po tej stilizaciji se te šole razširijo na štiri letnike kot visoke šole, ali niso obenem postavljene v čin fakultete. Tu se je napravila tiskovna napaka, ali pa se je izpremenil tekst brez vednosti ministra prosvete. Pri tem je tudi ostalo, ker g. Radič je med tem oústopil in ni imel več časa urgirati izpremembo te napake.

Tako smo imeli učitelji vsaj enkrat črno na belem pravico in celo uzakonjeno, da nam je odprta visoka šola pod približno istimi pogoji kakor tovarišem v Nemški Avstriji in Nemčiji. Žal, da smo preveč zaupali na stalnost in svetost zakonov, ker te dni je finančni odbor razpravljaj o proračunu za leto 1927/28. in tu je predlagal g. Smodej v imenu vladne večine, da se tretji in četrti letnik visokih pedagoških šol zopet zapre. Sedanji slušatelji tretjega letnika naj še končajo oba višja letnika, novih pa se več ne sprejema. Tako bo šola zopet imela samo dva letnika.

To se vse dela brez kakega načrta z največjo lahkomišelnostjo, brez utemeljitve po kakem prosvetnem programu. Pač, utemeljuje se s — štednjo! Da, res, štednja, to je ona krinka, s katero se hoče zakriti napad konservatizma na osnovno šolstvo in pravice učiteljstva, ker kot takega ga moramo smatrati vsi brez ozira na politična naziranja posameznikov. Za vse učiteljstvo je to načelno vprašanje in ga moramo s tega stališča tudi obravnavati. Za dosego priznanja študija na visokih šolah se je slovensko učiteljstvo borilo čez četrt stoletja, zato si te pravice, ki se nam je enkrat dala, ne damo vzeti. So pa še drugi momenti, ki jih je treba upoštevati; tu je vendar večje število slušateljev in profesorjev, ki ne znajo, pri čem so. Kakšno stališče bodo imeli ti edini absolutni visoke pedagoške šole, ker samo zanje ni mogoče ustvariti posebnih zakonskih določb!

Tudi argument štednje ni tako tehten, da bi upravičil tako ravnanje napram učiteljstvu, ker za vzdrževanje tretjega in četrtega letnika niso tako veliki stroški; profesorji so isti kakor za drugi in tretji letnik ter jim je vseeno, ali predavajo tridesetim ali šestdesetim slušateljem. Večji izdelek je samo za nekaj honorarnih ur in plače učiteljem-slušateljem, ali tudi to ne znaša niti par milijonov za obe Višji pedagoški šoli v Zagrebu in Beogradu.

Vprašanje reelnega narodnega gospodarstva je v tem, ali nam ne prinese več teh par milijonov izdanih v korist narodne prosvete, kakor milijarde vložene v neproduktivne svrhe. Vsi nacionalni ekonomski si edini v tem, da so se najbolj rentirale vsote vložene za narodno prosveto, čeravno ni efekt takoj viden, kakor v kakem špekulacijskem podjetju. Mi pa moramo računati na uspehe šole v desetletjih — za take uspehe pa naši odločujoči faktorji nimajo smisla, ker se love za trenutnimi uspehi.

Da opravičimo očitke lahkomišelnosti, omenimo še to: Če je res za državo vzdrževanje dveh popolnih Višjih pedagoških šol v sedanji gospodarski krizi preveliko breme, torej naj se samo ena reducira in naj ostane vsaj ena popolna v Zagrebu ali Beogradu. Odločitev je težka, ker pridejo tu v poštev politični momenti; ali v tako važnih zadevah prosvetnega programa ne smejo biti odločilni.

Upamo, da bo vsaj v plenumu narodne skupščine prevladalo pravilnejše mnenje in da se sklep finančnega odbora izpremeni kakor to zahtevajo splošne potrebe naše šole in kakor to zahteva vse učiteljstvo.

Slušatelji visokih pedagoških šol so napravili potrebne korake, da se krivica popravi. Pozivamo pa tudi vodstvo naše stanovske organizacije, naj napravi hitro potrebne korake, da obvaruje pravice učiteljstva.

Splošne vesti.

— Anketa za projekt šolskega zakona, ki je bila določena na seji širjega sosveta v Celju dne 2. t. m., je že v soboto končala svoje delo in je izvršila tudi končno redakcijo z utemeljitvami posameznih predlogov. Poverjenstvo UJU je že razposlalo predloge vsem parlamentarnim klubom, oziroma poslancem, ki so v šolskem odboru Narodne skupščine in Izvršnemu odboru UJU. Sedaj izdeluje še srbohrvatski izvod. Anketa se je ozirala predvsem na podeželske razmere in potrebe šolstva, ki je najširše in tvori večino našega šolstva.

— Po iniciativi in na podlagi predstave predsedstva UJU je g. minister prosvete poslal za finančni zakon amandman, da naj se učiteljem šteje pri 32 letih 15% v penzijo, ker jim ta pravica priteče po specialnem zakonu.

— Redukcija nadzornikov. Kakor smo že zadnjič poročali, je v novem proračunu predvideno znatno znižano število nadzornikov za celo državo. Tudi v mariborski in ljubljanski oblasti bo izvršena delna redukcija.

— Porastek članstva pri okrajnih društvih UJU. Celjsko učiteljsko društvo je narastlo glede članstva v poslednjem času od 135 na 152, ljubljansko učiteljsko društvo je narastlo od 165 na 207, Ljubljanska okolica je narastla od 206 na 223.

— Pri prosvetnem ministru. Predsednik UJU tov. Vlada Petrovič je bil pri novem prosvetnem ministru in ga naprosil, da mu pojasni stališče k šolskemu zakonu, 15% dodatku za upokojece z 32 službenimi leti in o nekaterih nerešenih zadevah preganjanih hrvaških učiteljev; dobil je na vsa vprašanja povoljen odgovor. Zakon pride pred parlament takoj po proračunski debati, 15% dodatek je vnešen v amandmane prosvetnega ministrstva, zadeve hrvaškega učiteljstva pa pridejo v kratkem na vrsto. Glede čl. 104. finančnega zakona radi ukinitev višje pedagoške šole, je g. predsednik skupno z g. Živojinom Đorđevićem obrazložil g. ministru velik pomen iste in ga naprosil za popravilo te odredbe. Definitivno rešenje tega vprašanja je odvisno po izjavi g. ministra, od dveh možnosti: postaviti šolo na cenejšo bazo, in da se na državne stroške ne šola nikdo, ki bi se ga ne moglo takoj koristno uporabiti. O stvari sami se bode še razpravljalo, a čl. 104. finančnega zakona ostane, po izjavi g. ministra, zaenkrat še v veljavi.

— V proslavo jubileja. Kot smo že poročali v zadnji številki »Učit. Tov.« je praznoval 42letnico prosvetnega delovanja urednik »Narodne Prosvete« Staniša Stanišič. V proslavo tega jubileja je slavljenec priredil v Učiteljskem domu s svojimi tovariši skromen sestanek, ki se ga je udeležil Izvršni odbor UJU, pov. Beograd in nekaj beograjskih tovarišev. Vsi so slavljencu iskreno čestitali.

— Ne iznašajte internih stanovskih zadev v politične dnevnike, ker s tem dobijo stanovske zadeve strankarski značaj. V tej zadevi je izdalo poverjenstvo na društva posebno okrožnico.

— Zbiranje prirov i. dr. za Jugoslovensko Matico po šolah je ministrstvo prosvete odobrilo z odlokom O. N. br. 11.514 od 19. februarja 1927.

— »Slovenska krajina«, list za vzgojo in izobrazbo. Prejeli smo tretjo številko gornjega lista s sledečo vsebino: Srb, Hrvat, Slovenec se klanja kralju Aleksandru. Srečni in nesrečni doživljaji Vladka. Znamenje, Sirota, Iz preteklosti Slovenske krajine, Dimnikar, Kako sadimo sadna drevesa, Meteličnost, Dva sovražnika in Zabavni kotiček.

— Končni izpiti na zasebnih meščanskih šolah so zopet dovoljeni. Spraševalni komisiji privatne meščanske šole predstavlja pooblaščenec prosvetnega ministrstva, ki mora biti najmanj kvalificiran meščanskošolski učitelj. Dnevno, potne stroške in honorar za predsedovanje mora odposlancu prosvetnega ministrstva izplačati zavod sam.

— Pogozdovanje in šolska mladina. Na poziv ministrstva za šume in rude je izdalo prosvetno ministrstvo odlok, v katerem poziva učiteljstvo, naj deluje na to, da se po možnosti osnujejo šolske drevesnice in šolski gaji, da se s tem otroci uče saditi gozdno dreve in spoznavajo korist gozda ter spoznavajo gozdno upravo po magajo pri pogozdovanju goličav.

— Praktičen pouk v kmetijstvu in gospodarstvu. Ker nimamo v naši državi še šol za gospodarje, je sklenilo prosvetno ministrstvo razmestiti gotovo število mladencev iz uglednih kmetijskih rodbin pri naprednejših gospodarskih rodbinah v naši državi, a po želji staršev tudi na Češkem in Moravskem. Mladenci, ki morajo biti najmanj 15 let stari in zdravi, bi ostali na teh mestih po eno leto, da bi se privadili vsemu gospodarskemu delu na večjih kmetijah. Prehrano in stanovanje bi imeli brezplačno, a ponekod tudi nagrado. Veliki župan je že poslal poziv na sreske poglavarje, da obvestijo ljudstvo in sestavijo spiske reflektantov.

— Opozorilo za člane Učit. Samopomoči. V zadnjem času so nekateri člani zelo zaostajali s plačili. V l. 1926. je društveni odbor izključil 40 članov, ki so U. S. ostali dolžni 2955 Din, v letu 1927. izključeni člani (16) pa znesek 1572 Din. Društvena uprava prosi vse člane, zlasti prizadete, da upoštevajo § 9. d) društvenih pravil in pa gor nji sklep društvenega odbora, ker jim bodo sicer narasli večji, nepotrebni stroški. Poudrobneje glej v zadnji številki »Učit. Tov.« med gospodarskimi vestmi, na kar opozarjamo člane Učit. Samopomoči.

— Razpis učiteljskih služb v Mariborski oblasti. Na osnovnih šolah mariborske oblasti so se razpisale stalne službe. Prošnje je treba vložiti pri pristojnem šolskem upravitelju do 25. marca 1927. Najtančnejši razpis je v »Uradnem listu«. — Prosvetni inspektor: Poljanec.

— Himen. Poročila sta se v Ljubljani, dne 16. februarja 1927 tovariši Drago Štrbenk, učitelj v Brežicah s tov. Anico Gostiša, učiteljico v Črnomlju; Čestitamo!

— Nepotrebno kolkovanje. Številni delodajalci in tudi delojemalci kolkujejo svoje vloge na Okrožni urad za zavarovanje delavcev ali na Osrednji urad. To ni potrebno, kajti po § 189. zakona o zavarovanju delavcev so vse vloge oproščene taks vseh vrst.

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— i Povišice: V l. grupo II. kategorije: Fran Grudnik, Karel Omerza, Izidor Smole, Rudolf Gašperin, Josipina Vončina, Gudula Dragatin, Ana Jak, Aleksander Nežima, Janko Lešnik. V 2. grupo II. kategorije: Ljudmila Pavlin, Danijela Šircelj-Kališ, Gracijana Koršič, Julij Pojbič, Ciril Mikl, Franja Škof-Kavčič, Marija Cepuder, Nežika Rejec-Zechner.

— i Napredovanja. V 3. grupo II. kategorije: Jakob Skubic, Edvard Zorko, Ljudevit Komar, Franciška Plehan, Amalija Zajec, Ivica Rupnik, Gabrijela Tominc, Jožica Komel, Ana Murgelj, Marija Zdošek, Marta Jurko, Angela Jarc. V 4. grupo II. kategorije: Josip Vončina, Viktor Rom, Stanislav Kodrič, Željko Škalič, Zora Čuk, Klara Baf, Franja Kavšek, Zora Rugelj, Gabrijela Mozečič, Marija Bulovec, Ana Kozjek, Vida Taufer, Matilda Kordiš, Albina Pavlič-Golež, Martin Tratnjek, Ivo Pavlič, Matija Tomažej, Leopold Smeh, Josip Verčkovnik, Elizabeta Kotnik, Stefanija Medic-Lešnik, Milan Kocuvan, Bogumila Roškar, Marija Bezjak, Miroslav Štubel, Franciška Trdina, Danica Kraševac, Terezija Aleksič, Ema Scheithauer, Uršula Anđrejka, Vida Stukelj, Ana Kodella-Salmič, Marija Kastelic, Marica Strašek, Gabrijela Majcen, Kristan Selak, Gizela Polbič-Mayer, Elizabeta Vobovnik, Zvonimira Mursa.

Boj za svobodo in neodvisnost učiteljskega stanu.

— e Kdo pa dela razdor? V krškem okraju kroži, najbrže po naročilu iz Ljubljane, sledeča značilna okrožnica: Tovariši, tovarišice! Proces razkrajanja UJU (Poverjenstvo Ljubljana) je žalibog tu in ga ni mogoče več ustaviti, še manj pa prikriti. Tudi iz krškega okrajnega učiteljskega društva je že izstopilo mnogo ?? tovarišev. Smatram tovariše za zrele ljudi, ki mislijo s svojo glavo. Zato prosim, da ne smatrate ta dopis za agitacijo. Kdor je pazno zasledoval »deklaracijo« in »protideklaracijo« gibanje do danes, si je lahko ustvaril lastno sodbo in to vedel, kje je njegovo mesto. Prosim tovariše in tovarišice, ki so že izstopili iz okrajnega učiteljskega društva, da mi to čimprej javijo. Ustanovili si bomo lastno društvo. S tovariškimi pozdravi. — Št. Jernej, 19. februarja 1927. — Janko Golob l. r., šol. upr. — Opomba: Da ne bo zmote glede izstopivših članov krškega društva moramo pojasniti, da se da onih »mnogo tovarišev« seštetih na prste ene roke in še ostane nekaj prstov.

— e Deklaracija prodira tudi med srbskim učiteljstvom. Beograjsko poverjenstvo UJU je poslalo koncem januarja vsem okrajnim učiteljskim društvom svojega delokroga okrožnico, v kateri ostro obsoja partizanstvo in slika vse slabe strani in posledice istega v društvih. Ako hočemo imeti res stanovsko udruženje, se moramo otresti v društvih partizanstva in delovati v društvih le za stanovske interese.

— e Evo grole istine! »Edinstvo« je v 7. številki priobčilo poročilo, v katerem poroča o ustanovnem obnem zboru učiteljskega društva UJU za srez Radovljice, za kar se gorenjskemu učitelju zahvaljuje mo. Ker ljubimo resnico in nikake polemike, ugotavljamo sledeče:

1. Ustanovni obni zbor se je vršil na željo 63 članov iz sresa Radovljice, ker smo čutili sami to potrebo.

2. Na zborovanju je bilo navzočih 42 članov, 21 opravičenih, kljub temu, da je bilo zborovanje sklicano v kratkem času (v teku štirih dni).

3. Glede pomoči iz meščanske šole Jesenice lahko mirno trdimo, da sta bila samo dva tovariša, in smo mnenja, da je kdo drugi pripeljal tovarice k zborovanju Edinstva!

4. Ker hočemo pravičnosti glede »raznih ozirov«, hočemo osamosvojiti učiteljskega stanu od politike.

5. Nesreča na zborovanju je bila samo ta, da smo manifestirali na zborovanju za delo, ki bo v korist šole in učiteljskemu stanu.

6. Delegati poverjenstva UJU niso imeli dolgih in velikih govorov, ampak so v kratkih besedah našli fakta, ki bi gotove ljudi zadela v živo!

7. Po zborovanju smo se razšli v trdnem prepričanju, da je za trezno misleče učiteljstvo edina pot v stanovsko organizacijo in ne v organizacijo, ki je pod pokroviteljstvom politične stranke!

8. Da nekateri tovariši(ice) obračajo plašč po političnem vetru, naj bo dopisnik o obnem zboru učiteljskega društva »Edinstvo« brez skrbi, bili smo včeraj taki, smo danes ravno taki in bodemo tudi ostali vedno isti v delu za svoje nazore!

»Edinstvo« želimo in priporočamo več ljubezni, in sicer stanovske, kajti zavedamo se, le takrat ne bo govora o koritih, kadar bo vse jugoslovensko učiteljstvo udruženo stanovsko in ne politično!

Proč s »Cankarjevimi hlapci«

Resnicoljub.

Učiteljski pravnik.

— § Poročenim učiteljicam se šteje polna stanarina v penzijo, tako je odločila centralna komisija za tolmačenje in izvršnje čin. zakona v konkretnem slučaju ge. A. G.-P. z' odlokom ministrstva pravde Br. 2416 P. br. 72 od 1. januarja 1927. Dejstvo, da poročena aktivna učiteljica ne prejema polne stanarine, torej nima vpliva na penzijo.

— § Terapevtski pripomočki za državne uslužbenke. Ministrstvo narodnega zdravja je odločilo z odl. br. 57.757 od 22. decembra 1926, da državni uslužbenki na osnovi čl. 112. čin. zak. nimajo v državnih bolnicah razen zdravljenja pravice za brezplačno prejemanje terapevtskih pripomočkov (očal, protez, pasov za kilo itd.).

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU vabi

na 5. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 6. marca 1927 ob (9.) 10. uri v deški meščanski šoli v Mariboru.

Dnevni red: Poročila funkcionarjev upravnega in nadzorstvenega odbora, volitve, določitev članarine, slučajnosti.

— g Članom Učit. Samopomoči. V zadnjih dneh februarja 1927 dobite položnice za 133. smrtni slučaj (Janez Kristl, Slovenska Bistrica), to je (s poštnino) 6 Din, za kinski pari 11 Din. Zamudnikom sem pristel k temu znesku še zaostanek od prej. Denar nakažite takoj v prvih dneh! —

Naša društvena zborovanja.

Vabila

— Učiteljsko društvo za Ptuj ima dne 5. marca 1927 ob 9. uri v »Mladiki« izvanredni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Dopolnilne volitve. 4. Poročilo o strokovnem časopisu (poročata tov. Dora Mervič in Peček Uroš). 5. Slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se vrši eno uro pozneje, to je ob 10. uri občni zbor pri vsakem številu članov. Odbor prosi vse članstvo, da se sigurno udeleži obnega zboru. — Odbor.

— Krško učiteljsko društvo bo zborovalo v soboto, dne 12. marca 1927 ob 10. uri v Št. Jerneju. Dnevni red: 1. Pestalozzi. 2. O tovarstvu. Predava tov. Lomšek. 3. Poročilo o seji širjega sosveta. 4. Predlogi in nasveti. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna. — Radi kosila se javite do 8. marca tov. Miri Povhovi v Št. Jerneju. — Odbor.

— Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v soboto, dne 5. marca 1927 ob pol 11. uri v osnovni šoli v Ormožu s sledečim sporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o seji širjega sosveta UJU dne 2. februarja 1927 v Celju. 4. Slučajnosti. Eno uro pred zborovanjem je pevška vaja. Na polnoštevilno udeležbo vabi — odbor.

— Celjsko in Savinjsko učiteljsko društvo bodeta skupno zborovali dne 5. marca v mali dvorani Celjskega doma v Celju. Razven društvenih zadev bo na vzporedno zanimivo predavanje tov. ravnatelja meščanske šole Iva Černeja »O geološki zgradbi celjske kotline«. Po zborovanju skupen obed v Celjskem domu. Tov. Pregelj nam bo oskrbel godbo, tako da se ne bo nikdo dolgočasil. Začetek zborovanja kakor običajno ob 9. uri dopoldne. Pričakujemo, da nikdo ne izostane! — I. Gosak.

— Kamniško učiteljsko društvo zboruje v ponedeljek, dne 7. marca 1927 ob 10. uri v šolskem poslopju v Domžalah. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Gospodarski računi v višjih razredih osnovnih šol, poročata tov. Rajko Božič. 3. Poročilo o seji širjega sosveta v Celju. 4. Slučajnosti. Udeležba obvezna! Za skupno kosilo se je pri glasiti pri tov. predsedniku Tomu Petrovcu v Domžalah do dne 5. marca 1927.

Poročila:

— Litjsko učiteljsko društvo je imelo svoj občni zbor v Ljubljani, dne 8. januarja 1927 na državnem moškem učiteljskem. Izmed 86 članov je bilo navzočih okrog 60, t. j. približno 70%.

Društvena uprava je izplačala dediču za 133. smrtni slučaj posmrtnino v znesku 10.150 Din. — U. S. ima 21. februarja 1927 — 2049 članov.

PLES »GRAFIKE«

ki se bo vršil na pustno soboto v Kazini bo zadovoljil mlade in stare plesalce / Muzika drav. divizije Maske dobrodošle / Vstopnina 15 Din

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— pev. Pevski zbor. Tov. Helena Orašič iz Krži pri Trziču nam je poslala 132 Din kot znesek iz nabiralne pole. Darovali so sledeči zborovi podporniki: Tovarna Glanzmann-Gassner v Trziču 100 Din, g. Franc Svetlič, notar v Trziču 20 Din, tov. Franja Pišek iz Kranja 12 Din. Tov. poverjenica nam sporoča tudi, da pristopi tovarna »Peko« v Trziču kot zborov ustanovnik z zneskom 500 Din.

Iskrena hvala podpornikom in nabiralcem! Ne razumemo pa nekaterih tovarišev in tovarišic, katerim se zdi letni znesek 12 Din podpornice za zbor, ogromno breme. Dajte mesto 1 Din napitnine, samo 50 p. pokadite mesto 300 cigaret mesečno samo 296 in podprli nas bodete. Zbor bo lahko ustrezal vsem težkim nalogam in po nesel vaše ime v svet. Uspeh in razmah zbora leži le na tebi — slovensko učiteljstvo. Zbor ti hoče nastlati rož na pot — ne meči mu zato sedaj — kamenja!... Delujmo v prvi vrsti zase. Pevski zbor je poklican v prvi vrsti, da proslavi ime slovenskega učiteljstva. Naj zato vsak učitelj(ica) smatra ta zbor za svojo last, čast in tudi za malo — breme.

Učiteljska društva sledite laškemu, ljubljanskemu mariborsko-okoliškemu, novomeškemu. Vsako društvo mora postati ustanovnik zbora in vsak član društva podpornik z dinarjem mesečno. To zahteva vaša čast, to je dolžnost zavednega tovarišstva! Kdo bo potem kljuboval zboru, kdo ga oviral pri njegovem poletu navzgor?! S koncerti pričnemo v maju t. l. — Odbor.

— pev. Apeliramo na tovariše po večjih centrih v Sloveniji, ki bi bili voljni organizirati zborov nastop v svojem kraju, da nam sporoče svoje načrte in čas za koncert. Ni naš cilj, da mogoče nabereмо v svojo blagajno večje vsote, temveč da nudimo članom zbora vsaj vožnjo in prehrano za nastop. Ako je na razpolago dvorana za 50—60 pevcev in tolika agitacija, da se ta napolni in nas pusti brez denar, nega bremena — smo zadovoljni! Pokazali bodete lahko: »Vidite, to smo mi!« Odbor.

Predsednik uvodoma pozdravi vse navzoče, posebno pa tov. pov. Skulja, Dimnika in Ribičiča.

Tajnik poda kronološko zaokroženo poročilo o vseh važnejših dogodkih in izpodbemah v društvu.

Blagajnik je podal prav zadovoljivo poročilo. Prigospodaril je v dobi 6 let lep prihranek. Iz tega se nakaže za Učiteljski konvikt 2000 Din, za siromašne učiteljske pa 1000 Din, in sicer za gojence 500 Din, za gojenke pa tudi 500 Din. — Preglednika računov sta našla vse v najlepšem redu in predlagata absolutorij. Predsednik se nato blagajniku zahvali za njegovo vestno in požrtvovalno delovanje v prid in prospah društva. Navzoči mu ob sklepu pritrjujejo z živahnimi aplavzom.

Predsednik je izrazil željo, da se za višnjegorski sodni okraj ustanovi posebni krožek, odnosno samostojni odsek tega društva. Člane poziva, da čimprej vrnejo izpolnjene pristopne izjave, ki so jih prejeli na zborovanju. Tako zahtevata disciplina in red!

Odbor je ta-le: Samec Fran, Kovačič Maks, Rostohar Drago, Pelko Matija, Kalin Marija, Poljanec Zinka, Vrščaj Zinka, Jevnikar Lovro, Vrbič Matilda (pozneje odposvedala), Urbanc Katja. — Prihodnje zborovanje se vrši zopet v Ljubljani, in sicer v prvi polovici meseca marca t. l.

— Učiteljsko društvo za Ljubljano — okolico, v katerem je včlanjenih 230 članov in članic, je imelo svoj občni zbor dne 15. januarja 1927 v »Mestnem domu« v Ljubljani.

Tov. predsednik otvori zborovanje ob 9. uri. Uvodoma naglašja boj, ki je bil v tekočem letu med člani za novo smer stanovske politike. Končna zmaga je padla v naročje nove smeri, ker je bil boj za njo pošten in odkrit. Povdarja, da je bilo tištim, ki so delovali proti novi smeri, narodno in državno edinstvo le preteza, da bi pridobili učiteljstvo na svojo stran. Dalje izjavi, da naše delo še ni končano. Ne smemo se ustaviti ob Sotli. Iti moramo preko nje v ostale pokrajine naše države. Jasni se že med hrvaškim in srbskim učiteljstvom in ni daleč čas, ko si bo naša nova smer izvajala zmago v slehernem sreskem društvu. Omenja vstop 30 okrajnih društev v enotno fronto državnega uradništva v Sloveniji ter kliče tovarišem in tovarišicam: »Naprej po začrtani poti v medsebojnem tovarstvu do končne zmage!«

Tajnik tov. J. Golč prečita zapisnik zadnjega obnega zboru, ki se vzame v ved

nost. Dalje poda pregledno poročilo o društvenem delovanju v letu 1926.

Tov. blagajnik — predsednik poroča o stanju društvene blagajne, ki izkazuje 31. decembra 1926 3063,41 Din prebitka. Za njegovo delovanje, posebno za ureditev potrebnih knjig, katerih preje ni bilo, je žel pohvalo od pregledovalca računov. Za leto 1927. se določijo članarina za redne člane na 150 Din, za učiteljice poročene z učitelji pa 80 Din.

Volitev odbora. Z vzklikom so bili soglasno izvoljeni v odbor: 1. Macarol Josip predsednikom; 2. Lipove Josip za podpredsednika; 3. Colnar Antonija za tajnico; 4. Likar Klotilda za blagajničarko; 5. Golè Josip, 6. Kržišnik Alojzij, 7. Salberger Miha, odborniki. Pregledovalca računov: Mikuz Zdravko, Celnar Ana.

Volitev v odseke: Sklenilo se je ustanoviti dva odseka. 1. Stanovsko, šolsko politični in obrambni odsek. 2. Pedagoški in narodno prosvetni odsek.

V 1. odsek so izvoljeni: Urbančič Anton, Vrhovec Stanko, Tavčar Ludvik, Kristan Srečko, Maljvašičeva Albina.

V 2. odsek so izvoljeni: Štrukelj Ivan, Držaj Vavlav, Einspiller Nikolaj, Orel Zora, Pleničar Josip.

Volitev delegatov: Obenem so bili izvoljeni delegati za pokrajinsko in glavno skupščino, in sicer: za pokrajinsko skupščino: 1. Urbančič Anton, 2. Golè Josip, 3. Vrhovec Stanko, 4. Držaj Vavlav, 5. Rak Zora. Namestniki: 1. Bensa Andrej, 2. Štrukelj Ivan, 3. Bukovič Ljudmila, 4. Colnar Antonija, 5. Petrič Ida. — Za glavno skupščino: 1. Štrukelj Ivan, 2. Cerut Silvester, 3. Smolič Marija, 4. Kržišnik Alojzij, 5. Kristan Srečko. Namestniki: 1. Skubic Jakob, 2. Golob Adela, 3. Sedlak Gizela, 4. Kaligar Emilija, 5. Marinko Marija.

Predlogi: Sprejeti so bili razni predlogi gospodarskega značaja. Tovariš Štrukelj predlaga protest proti premestitvi tov. Möderndorferja, kar je soglasno z navdušenjem sprejeto.

Nato zaključijo predsednik občni zbor. Prihodnje zborovanje se vrši 5. marca t. l. J. Macarol, predsednik. J. Golè, tajnik.

+ Občni zbor učiteljskega društva za krški okraj z dne 8. januarja 1927 v Krškem.

Predsednik tov. Vanič v daljšem govoru zasnovanem govoru omenja končno združitve vsega učiteljstva in poziva navzoče na skupno delo za dobrobit lastnega stanu in šole. V toplih besedah se spominja umrlih tovarišev in tovarišic, katerih spomin počasi navzoči s polminutnim molkom. Po poročilu društvenega odbora, kateremu se izreče absolutorij računskih preglednikov in odsekov, se izvrše volitve.

V društveni odbor so izvoljeni: Janko Vanič predsednik; odborniki: Krakar Lado, Vizjak Ciril, Zagorc Franjo, Brezovar Matija, Uršičeva Zora, Colnar Slavo, Černe Jože Herbst Pavel, Vidmar Slava, Lunaček Stana. Namestniki: Požar Vl., Levstikova Vl., Riedl, Bandelj. Pregledovalca računov: Vanič Pavla, Vutkovičeva.

Da se ne zviša preobčutno članarina se bo primankljaj kril iz dohodkov društvenih prireditev. Članarina znaša za aktivne učitelje 160 Din, poročene učiteljice 50 Din, učiteljice ročnih del 140 Din, novo upokojene 140 Din in staro upokojene 60 Din. Članarina se je zvišala, ker je društvo pristopilo k »Zvezi državnih nameščencev« in plačuje od člana 12 Din letno, to je v deset mesečnih obrokih po 1,20 Din.

Poslovnik se spremeni v toliko, da od slej plačuje vsak član celoletno članarino pri društvu pri katerem je včlanjen s 1. julijem.

Osnutek o narodnih solah. Poročali so tov. Černe, tov. Zagorc, tov. Požar, tov. Pečnik. Vnela se je debata. Predloge je prejelo poverjenišvo.

Po poročilu referentov se razvije živahna debata, ki se je udeležijo tov. Zagorc, Brezovar, Trobiš in Požar.

Tov. Zagorc predloži samostojen predlog, naj »Učiteljski Tovariš« pojasni, ki jih priobčuje pod rubriko »Učit. pravnik« izdaja posebej na osminki pole kot prilogo »Učit. Tovariša«.

Tov. Požar predlaga naslednjo resolucijo:

1. Ker smo za edinstveno strokovno organizacijo, ki edina more uspešno zastopati naše interese, obsojamo vsako cepitev učitelstva od te in to zlasti, ker to cepljenje po širokogrudni deklaraciji glede političnih naziranj ni potrebno, marveč kvarno.

2. Odločno protestiramo proti nepostavni premestitvi tov. Möderndorferja, ker stojimo na stališču, da se ne sme izvršiti nobena premestitev stalnega učitelja brez predhodne disciplinarne preiskave in krivdoreka. Če je premeščen kriv, naj ga zadene kazen po zakonu, če ni, pa naj se mu da zadoščenje s tem, da se mu vrne njegovo stalno mesto. — Obe resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

Po nekaterih manj važnih predlogih, ki se sreski šolski referent Levstik ne kaj mgljavej za pravilno uradovanje, nakar predsednik zaključijo dobro uspešno zborovanje.

Književnost in umetnost.

—k »Zbori«. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno književno prilogo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Izšla je zadnja številka letošnjega letnika. Vsebine: V. Mirk: »Podoknica« za moški zbor ali četrterospev, P. Jereb: »Pelin rožica«, za moški zbor in baritonski solo, E. Adamič: »Povaj

ljana trava«, P. Jereb: »Črn mož« in St. Premier: »Luna in zvezde«, mešani zbori. — Književna priloga: P. H. Sattner — petinsedemdesetletnik, dr. J. Mantuani: O jugoslov. glasbi, E. Adamič: Razvojna smer zborovega petja, dr. P. Kozina: G. Riharjeva »Strunam«. Naši skladatelji. Nove skladbe. Pevska društva. Dopisi. Opera in koncertna kronika. Glasbeni listi. Listnica uredništva. Kazalo. — »Zbori« so letos nudili za nizko naročnino 40 Din 32 koncertnih zborov a capela na 76 strah, književna priloga pa ima s kazalom 56 strani zanimivega čtiva. Naročnina za leto 1927. ostane ista kot letos (40 Din). List zasluži vsestransko podporo in uvaževanje.

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za KNJIGOVEŠTVO IN KARTONAŽO dobite najceneje v trgovini „ŠAGRIN“ dr. z o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6. (nasproti Hotela Union.)

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva. vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

NOVA ŠOLSKA TABLA dvojna, na škripih, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV, ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

UPRAVA POPOTNIKA ima več nevezanih letnikov Popotnika na prodaj

do leta 25/26 à 20 Din od leta 25/26 à 50 Din. Dalje ima posamezne številke vseh letnikov à 5 Din kom na razpolago.

UPRAVA ZVONČKA ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števk vseh let-

nikov à 3.— Din komad na razpolago.

Z LAHKOTO DOSEŽATE DOBRE USPEHE PRI POUKU,

ako imate uveljavljene ročne zemljevide kulturnih skupin, katere je izdal Učit. dom v Mariboru. Izšli so sledeči: I. Pohorje s Kozjakom, — II. Slov. gorice s ptujskim in dravskim poljem, — III. Prekmurje z Medji-

murjem, — VI. Celjska kotlina s Spodnjim slov. Posavjem, — V. Ljubljanska in Mariborska oblast (Slovenija). Cene znižane.

PASTELINA ZA MODELIRANJE. Sestavljena iz sterilnih snovi; neškodljiva tudi za ranjene ali razpokane roke. Izdeluje in razpošilja: Magister Fr. Minarik na Bledu.

PRIMERNA DARILA ZA VSAKO PRILIKO

Mladinske knjige.

Anatole le Braz-F. B.: **Islandska velika noč in druge povesti**, Vez. Din 24.—
Baukart: **Marko Senjanin, slovenski Robinzon**, Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Dimnik: **Kralj Peter I.** Vez. Din 18.—
Dimnik: **Kralj Aleksander I.** Vez. Din 30.—
Erjavec Fran.: **Afriške narodne pripovedke**, Vez. Din 20.—
Erjavec: **Kitajske narodne pripovedke**, Vez. Din 20.—
Erjavec: **Srbske narodne pripovedke**, Vez. Din 22.—
Erjavec-Flere: **Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino**, Vez. Din 40.—
Erjavec-Flere: **Fran Levstik, izbrani spisi za mladino**, Broš. Din 18.—, vez. Din 26.—
Erjavec-Flere: **Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino**, Vezano Din 36.—
Erjavec-Flere: **Josip Stritar, izbrani spisi za mladino**, Vez. Din 46.—
Erjavec-Flere: **Simon Jenko, izbrani spisi za mladino**, Vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: **A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino**, Vezano Din 40.—
Erjavec-Flere: **J. Kersnik, izbrani spisi za mladino**, Vez. Din 46.—
Erjavec-Flere: **Starejše pesnice in pisateljice**, Vez. 80.—
Ewald-Holeček: **Mati narava pripoveduje**, Vez. Din 26.—
Ewald-Holeček: **Tiho jezero in druge povesti**, Vez. Din 26.—
Flere: **Babica pripoveduje**, Vez. Din 10.—
Flere: **Silke iz živalstva**, Din 24.—
Flere: **Pripovedne slovenske narodne pesmi**, Vez. Din 24.—
Flere-Swift: **Guliverjeva potovanja**, Vez. Din 42.—
Gangl: **Zbrani spisi**, II., IV., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—, (Ostali zvezki so v II. natisu.)
Gaspari T. in Košir P.: **Sijaj, sijaj, solncece!** (Zbirka koroških popevk.) Din 8.—
Karafiat-Dr. Bradac: **Kresničice**, Cena trdo vezani knjigi Din 18.—
Komanova Manica: **Narodne pravljice in legende**, Din 16.—
Korban: **Vitomilova železnica**, Vez. Din 14.—
Korban: **Iz mojih temnih dni**, Vez. Din 28.—

Kosem: **Ej prijatelji!**, Vez. Din 14.—
Krasnohorska-Podkrajsek: **Pripovedka o vetru**, Vez. Din 20.—
Lah: **Češke pravljice**, Vez. Din 12.—
Meško: **Našim malim**, Vez. Din 15.—
Möderndorfer Vinko: **Narodne pripovedke iz Mežiške doline**, Elegantno vezana Din 24.—
Račič B.: **Belokranjske otroške pesmi**, Vez. Din 8.—
Rapè: **Mladini**, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—
Rapè: **Tisoč in ena noč**, Vez. Din 28.—
V. Riha-Karel Pribil: **Povest o svatbi Kralja Jana**, Vez. Din 16.—
Robida: **Da ste mi zdravi, dragi otroci**, Broš. Din 3.—
Šilih: **Nekoč je bilo jezero**, Vez. Din 24.—
Tille-Přibil: **V kraljestvu sanj**, Broš. Din 6.—
Trošt: **Moja setev**, I. in II. à Din 10.—
Zbašnik: **Drobne pesmi**, Vez. Din 8.—
Waštetova: **Mejaši, povest iz davnih dni**, Vez. Din 24.—

Leposlovne knjige.

Carli: **Zadnji dnevi v Ogleju**, Vez. Din 28.—, broš. Din 22.—
Gangl: **Belj rojaki**, Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: **Moje obzorje**, Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: **Hram slave**, Broš. Din 30.—, vez. Din 40.—
Golar Florijan: **Kmečke povesti**, Cena Din 26.—
Golar Cvetko: **Pastirjeva nevesta**, Cena Din 22.—
Jelenc: **1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca**, Vez. Din 26.—
Matičič: **Na krvavih poljanah**, Vez. Din 36.—
Matičič: **V robstvu**, Vez. Din 40.—
Pavlič Rado: **Ljubezen in sovraštvo**, V platno vez. Din 60.—
Pugelj Milan: **Zakonci**, Drugi natis. Vez. Din 24.—
Rabindranat Tagore-Gradnik: **Gitandžali**, Trdo vez. Din 24.—, v platno vez. Din 28.—
Rapè: **Tisoč in ena noč**, I. zv. vez. Din 46.—, II. zv. vez. Din 50.—
Zorec Ivan: **Pomenki**, Din 10.—

Dramatika.

Beneli Sem-Gradnik: **Okrutna šala**, Broš. Din 24.—
Gangl: **Dolina solz**, Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: **Slinga**, Vez. Din 12.—
Gangl: **Sin**, Drugi natis. Vez. Din 22.—
Kosem Zv.: **Morje**, Din 12.—
Maeterlinck-Bernot: **Modra ptica**, Broš. Din 12.—
Vidic: **Ave Patria!** Broš. Din 8.—
Poučne in znanstvene knjige
Bele Ivo: **Sadjarstvo**, Din 64.—
Bučar: **Slovenski metuljar**, Broš. Din 12.—
Kabaj M.: **Cerkniško jezero in njega okolica**, Vez. Din 50.—
Kunaver: **Na planine!** Vez. Din 28.—
Kunaver: **Kraški svet in njega pojavi**, Vez. Din 38.—
Mencej: **Kratka srbska gramatika in čitanka**, Broš. Din 5.—
Ramovš Fran.: **Historična gramatika slovenskega jezika**, Broš. Din 260.—
Rus dr. m.: **Prva pomoč**, Broš. Din 32.—, vez. Din 36.—
Veber: **Etika**, Din 100.—

Šolski oder.

Gregorič-Stepančičeva: **Otroški oder**, (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—
Korban J.: **Povodni mož, igrice za mladino**, Fr. L.: **Božična pravljica, otroška igra v treh slikah**, Obe v I. zvezku, Din 6.—
Glasbeni del k I. zvezku »Sol. odra« Din 4.—
Lah dr. I.: **Miklavž prihaja**, Trije prizori, Cena Din 6.—, Glasbeni del posebe Din 4.—
Tiran E.: **Čudežne gosli**, Pripovedka s plesom in petjem v 3 dejanjih, Uglasbil C. Pregelj, Medved: **Vino ali voda**, Dramatičen nastop, Obe v 2. zvezku, Cena Din 6.—
Ferdo Juvanec: **Zbirka glasbenih in pevskih prizorov**, Prvi snopič: **Oba junaka**, Drugi snopič: **Pri čevljarju**, Cena snopiču Din 4.—

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: **Mladinske pesmi**, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja, Din 40.—
Marolt: **»Bože pravde«** in **»Lepa naša domovina«**, Din 1,50.
Marolt: **Narodne himne in druge domorodne pesmi**, Din 3.—
Žirovnik: **Narodne pesmi**, I., II. in III. zvezek à Din 3.—

Druge knjige

Stalež (imenik) **šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923**, Broš. Din 10.—
Fink: **Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji**, I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920) broš. Din 5.—, II. zvezek (za I. 1921) broš. Din 7.—, III. zvezek (za I. 1922) broš. Din 8.—, IV. zvezek broš. Din 14.—, V. zvezek broš. Din 32.—
Wester: **Pravila o nižjem in višjem teč. izpitu**, Din 5.—
Wester: **Pravila o izpiti na meščanskih šolah**, Din 2.—

Slike.

Sič: **I. Kmečka soba na Gorenjskem**, II. **Kmečka hiša na Gorenjskem**, Velikost 30,3 × 90,5 cm. Slika à Din 30.—
Stenske table k Widrovi Prvi čitanki, Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo, 13 tabel, Cena Din 220.—
Šaša Santel: **Serijski razglednici Stara Ljubljana**, Din 10.—
M. Gaspari: **»Slovenska umetnost«**, Serijska 6 razglednic Din 6.—

Galerija naših mož.

1. Trubar	9. Aškerc
2. Vodnik	10. Tavčar
3. Slomšek	11. Levce
4. Prešeren	12. Erjavec
5. Levstik	13. Jenko
6. Stritar	14. Cankar
7. Jurčič	15. Gangl
8. Gregorčič	16. Parma

61,5 × 47,5 cm. Slika à Din 10.—

Vse gorenje knjige in tudi knjige iz vseh drugih založb se dobivajo

v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani,
Frančiškanska ulica 6.